

Kiriklik noorsootöö EELK-s
Noorsootöö määratlus, teoloogilised alused ja ülesanded
„Lapsed ja noored koguduse osaduses“

**Kiriklik noorsootöö toetab ja arendab laste, noorte ja perede
usulist kasvamist koguduse osaduses.**

1. Kiriklik noorsootöö toimib EELK ühtsetel teoloogilistel alustel tegutseva jätkusuutliku struktuuri ja võrgustikuna ning koostöös teiste noorsootööalaste ja oikumeeniliste partneritega. EELK kirikliku noorsootöö teoloogilised alused lähtuvad Pühakirjast ning kehivatest EELK kirikuseadustest, agendast, kirikukäsiraamatust ja valdkonda puudutavatest juhenditest.

Kirikliku noorsootöö teoloogilised alused võrsuvad Pühakirjast ja luterlikust pärandist ning tervikliku ja kaasava noorsootöö tegemisel arvestatakse kiriklikku traditsiooni ja tänapäevast elupraktikat. Pühakiri kirjeldab noorsoo positsioone omaaegses ühiskonnas ning tõstatab laste ja noorte aktsepteerimise küsimuse. Jeesuse järgi on lastel ja noortel võimekust ja oskust Jumala töotusi näha ja vastu võtta (Mk 10:13–16; Mt 19:13–15; 21:15–16; Lk 18:15–17; Jh 6:1–13) ning lapsi märgatakse ja aidatakse (Mk 5:39–41; 7:30; 9:23–27; 41–42; Jh 4:46–54; Mt 8:5–13; Lk 7:1–10). Jeesus toob noorsoo täiskasvanutele eeskujuks (Mk 9:33–37; Mt 18:15; Lk 9:46–48) ja seob laste aktsepteerimise tema enda vastu võtmisega. Esile tõusis mõte lapsi koguduses kaasata, harida ja vastu võtta koguduse keskel, olenemata nende taustast või soost. Pühakiri kujutab ja väärtustab noorsugu mitmeti – teda õpetatakse ja kutsutakse üles olema tark; noorus ei ole takistuseks Jumala sõna kuulutamisel ja suhte loomisel Jumalaga; ta võib juhtida kogudust ja eeskujuks olla; teda julgustatakse ja kiidetakse tugevuse, kurja võitmise, Jumala sõna hoidmise pärast; ta tõuseb surmast; tal on Jumala lapse staatus ja pääsemise võimalus (näiteks Ps 119:9; Kg 12:1; Mt 19:20–22; Jr 1:7; Hs 16:60; 1Tm 4:12; 1Jh 2:14c; Lk 7:11–14; Rm 8:14–16, 21–22). Nimetatud piibellikke aluseid ühendab Jeesuse misjonikäsk Mt 28:18–20 (ka Mk 16:15; Lk 24:47). Samuti arvestatakse noorsootöös Pühakirja teoloogiliste printsiipidega nagu jumalanäolisus (ld *imago Dei*) (1Ms 1:27) ning „Jumala laps“ (Ho 2:1; Rm 8:14–16; 9:8; Gl 3:26), mida kasutatakse koguduse osaduse määratlemisel. Lapsed ja noored moodustavad koos täiskasvanutega Pühakirja järgi Jumala rahva või Jumala laste koguduse, kus üksteist vastastikku teenitakse ja kus kõik on võrdselt väärtuslikud. Jumala lasteks saadakse ristimise kaudu ja kõiki kutsutakse ühisesse osadusse.

Piibellike aluste kõrval seisab olulisena ka nn eklesioloogiline (eklesioloogia – õpetus kirikust) põhimõte, sest kirik ja kogudus on ristimisel põhinev liikmeskond.

Kiriku või kogudusena toimimine ja liikmesus fikseeritakse kirikuseadustikus ning lapsi ja noori arvestav kiriklik tegevus hõlmab nii juriidilisi kui ka õpetuslikke õigusi ja kohustusi. Samas on ristitud lapsed ja noored osa kirikust ja kogudusest ning neilegi laieneb avatud sõna- ja sakramendiosadus. Alates algkogudusest peetakse kiriku olemuslikuks jooneks kõikide ristitute omavahelist osadust ehk *koinonia*’t. See kulmineerub koguduse ühisel jumalateenistusel ja armulaual. Lapsi ja noori kutsutakse koguduse osadusse, ristitud lapsed ja noored liidetakse kogudusega ning nad juhatakse ühisesse jumalateenistuslikku ellu, kaasa arvatud armulauale. Selline kaasamine on tähtis lastele ja noortele endile, aga ka peredele ja kogudusele tervikuna, sest

nii saab õpitu kogemuseks, mõistetakse sümboleid, ühist traditsiooni ja ajalugu. Koguduse ühist osadust kujundatakse ja kasvatatakse mh ka läbi kirikliku noorsootöö. See mõjutab koguduse liikmesust ning kollektiivse identiteedi kujunemist kirikus üldiselt.

2. Kirikliku noorsootöö ülesanded

EELK kiriklik noorsootöö täidab nelja põhiülesannet:

- (1) kuulutatakse evangeeliumi,**
- (2) edendatakse õpetus- ja kasvatustööd,**
- (3) vajadusel tehakse laste ja noorte seas diakooniatööd ning**
- (4) hoitakse koguduse osadust.**

Tegevus on organiseeritud ning see toetab kogudustes ja kodudes tehtavat tööd. Lapsed, noored ja pered on kutsutud osalema ning kaasatud tegevustesse nii üksikogudustes kui ka kirikus laiemalt. Kirikliku noorsootöö tegevuste eesmärgid ja meetodid on tänapäevased ja eakohased ning toetavad laste, noorte ja perede uss kasvamist ning kristlike väärtuste kinnistumist. Koguduse sõna ja sakramendi osaduse loomise, hoidmise ja kasvatamise ideed toetab koos teiste kirikutöö valdkondadega ka noorsootöö. Kiriku algne ja esmane ülesanne toetub Jeesuse misjonikäsule Mt 28:18–20 ning puudutab kiriku kõiki tegevusalasid. Misjoni- ja kuulutustöö kaudu kutsutakse, kasvatatakse ja liidetakse lapsed, noored ja täiskasvanud Kristuse ihu osadusse. Selle ehitamise ja elavdamise koguduses panustavad kõik vanuserühmad ning õpetus- ja kasvatustöö puudutab kõiki tervikuna ja pidevalt, olles seotud ristimise, armulaua ja jumalateenistusliku eluga. Õpetuse ja kasvatusesega on tihti seotud diakooniline ülesanne, mille kaudu aidatakse kaasa laste ja noorte heaolu parandamisele. Väga oluline on koos tegutsedes koguduse osadust luua ja hoida. Igal ristitul on õigus saada kristlikku kasvatust, osaleda koguduse elus, olla aktsepteeritud ja arvestatud. Vastavalt oma arengule kasvavad lapsed ja noored koguduse osadusse, edenedes ka isiklikus uss. Seda protsessi arvestades tuleb pelgalt ristimisõpetuselt tähelepanu suunata ristimiskasvatusele, et väärtustada kogudust õppimiskeskonnana ning kujundada noorsootööst tervikliku koguduse-elu loomulik osa. Osaduse kasvatamine tähendab ka armuvahendite jagamist koguduse keskel võrdselt kõikidele: ristimis- ja armulauaõpetuse andmist ning kõikide ristitute ühist osadust armulaual. Noorsootöö valdkonnal on nõnda teoloogiline, pedagoogiline, sotsiaalne ja osaduslik mõõde ning kasvatava ja teeniva töö ülesanded ja meetodid on väga laiaulatuslikud. Seepärast peab kiriklik noorsootöö pidevalt oma identiteeti analüüsima ja korrastama ning lapsi ja noori terviklikult koguduse kontekstis vaatlema. Oma peamiste ülesannete kaudu aitab noorsootöö kaasa koguduse osaduse loomisele ja säilitamisele ning integreerib ristitud lapsed ja noored koguduse avatud sõna- ja sakramendiosadusse. Nii nähakse koguduse liikmeid võrdväärseina – jumalateenistus ja armulaud on mõeldud ühtviisi kõikidele, õppimine ja kasvatamine on kõikide jaoks, sõbralik osadus kuulub kõikidele ning vanuserühmiti tehakse seda, mida koos teha ei saa. Luterlik üldise preesterluse põhimõte hõlmab ka noorsugu ning kogudus kui perekond toetab laste ja noorte vaimulikku kasvamist eakohase, elamusliku ja aktiivse õppe- ja kasvatusprotsessi kaudu.